

શૈલબાળા

ખાદના ઓપેરા.

પાંકાનેર "આર્યહિત વર્ધક" નાટક કંપની ત્રાજો

સ્થાન પ્રસિદ્ધ કરનાર:-

રાવલ ત્રંબકલાલ દેવશંકર.

પાંકાનેર આ. ૬૦ વ. ૦ ના. ૦ કંપનીના મેંબર.

ગીરગામ બેક રોડ, બનામે હોલ ગલી - પુણઈ.

આવૃત્તિ સાતમી.

પ્રત ૨૫૦૦

સને ૧૯૬૭ના રૂપમા આઠ મુજબ રજીસ્ટર નામ જ. ને તેના

છપાવનાર સર્વ હક પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે. મહેતી

રત શિવચ કોઈએ છાપવું છપાવવું, વેચવું વેચાવવું, કે

ભજવવું ભજવવું નહિ.

શાહ ખુશચંદ અમીચંદના ધી સુરત "જન" એનજીન

પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પ્રભુશંકર નાભેનમ વ્યાસે છાપી

ખપાટીઆ ચકલા-સુરત.

સંવત ૧૯૭૩

સને ૧૯૧૭.

કીંમત રૂ. ૦-૨-૦

સુખ પાત્રોનાં નામ.

જયચંદ્ર... કનોજનો રાજા
 તેજસિંહ ... જયચંદ્રનો કાકા
 સમરસિંહ ... ચીતોડનો રાજા
 પૃથીરાજ ... દિલ્લીનો રાજા
 કલ્યાણસિંહ ... સમસિંહનો મોટો કુંવર
 કરણસિંહ દિંદે } ... સમરસિંહનો નાનો કુંવર
 દિલીપ }
 સુખાનંદ... દિલીપને જ્યાવનાર જંમલવાસી સંન્યાસી
 વિજય ... પૃથીરાજના પ્રધાનઅમરસિંહનો પુત્ર
 કવિ ચંદ ... પૃથીરાજનો મિત્ર તથા રાજખારોટ
 સુધાકર ... જયચંદ્રનો નીમકહસાલ નોકર
 માધવસિંહ } ... જયચંદ્રના નીમકહરામ નોકરો
 મેઘસિંહ }
 શાહાબુદ્દિન ઘેરી ... ગીજનીનો ખાદ્યાહ
 શૈલખાના ... જયચંદ્રના કાકા તેજસિંહની કુંવરી
 દિવાવતી ... પૃથીરાજની કુંવરી
 પ્રભાવતી ... કવિ ચંદની સ્ત્રી
 શુભાબ ... કવિ ચંદની બહેન
 સંયુક્તા ... પૃથીરાજની રાણી

સુત્રધાર, નટી, દેવીચો, વારાંગનાઓ, મધડ સોની મધડી
 મફલ શૈહ, છેલખાં, જમાદાર, પ્રધાન, શાહબુદ્દિન ઘેરીના સર-
 દારો સીપાઇ, દાસ, દાસીઓ, ચોપદાર વીરો.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૨૩૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ શૈલવ્યાસ-કોષર

વિષય ૬-૧-૨૦૧

શૈલખાળા નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

પ્રવેશ ૧ લો.—સુતધાર તથા નદી ઇશ્વર સ્તુતિ કરે છે.

પ્રવેશ ૨ જો—જયચંદ્ર રાઠોડ પોતાના કાકા તેજસિંહને કેટલાક હલકા માણસની સોગતથી દેશનિકાલ કરે છે નીમકહલાલ સુધાકર બોધ આપી તેમ ન કરવા સુચવે છે.

પ્રવેશ ૩ જો—સમન્સિંહની કચેરી—સમન્સિંહ નાનો કુંવર કર્ણસિંહ જોવાઈ જવાથી દીવગીર થઈ ઇશ્વર સ્મરણ કરે છે તેવામાં પૃથુરાજનો પત્ર આવતાં વડીલ પુત્ર કલ્યાણસિંહને સાથે લઈ દિલી તરફ પ્રયાણ કરે છે.

પ્રવેશ ૪ થો—શૈલખાળા પોતાની સખીઓ સાથે પ્રેમ સખંધી વનોદ કરે છે, એટલામાં પોતાના પિતા તેજસિંહ આવે છે અને તેના ભત્રીજા જયચંદ્રે વગર વિચારે આપેલ તિરસ્કારથી શૈલખાળાને લઈ સંન્યાસી બની જંગલમાં ચાલી નીકળે છે.

પ્રવેશ ૫ મો—દિલીમાં રૈયતનો કોલાહલ—મધક સોની પોતાના ધરાક મહારાજ જયચંદ્રના હજુરીઆ માધવસિંહ તથા મેઘસિંહ કેટલાક દિવસ થયા નહીં આવતાથી રોજગાર સખંધી વિચાર કરે છે ત્યાં સુધાકરનું છુપી રીતે આવી નીચ હજુરીઆઓની હાજીકત બાધી લેવી, તેટલામાં દિલીપતિ પૃથુરાજ ચક્રાચાર્ય અને કોનોજપતિ

જયચંદ્ર રાઠોડ એ બન્નેની વચ્ચે લડાઈ થવાની છે એવું સાંભળતાં રૈયતનો પોકાર. મધડની ગભરામણ.

પ્રવેશ ૬ ઠો—પૃથુરાજની પુત્રી ઉષાવતીનો મહેલ—પૃથુરાજની પુત્રી ઉષાવતી ઉપર પ્રધાન અમરસિંહનો પુત્ર વિજય કામાંધ બની પોતાની ઈચ્છા પાર પાડવા આવે છે તેથી ઉષાવતી તથા તેની દાસી ધિકારી કાઠી મુકે છે.

પ્રવેશ ૭ મો—શાહબુદ્દીન ધોરીના સંદર્શો—પૃથુરાજ ચહુઆણ ઉપર ઘણી લડાઈઓ કરી છતાં જીત નહીં પામ્યા તે બાબતનો વિચાર.

પ્રવેશ ૮ મો—પર્ણકુટી—સમરસિંહનો કુમાર કરણસિંહ ગાંડી દાસીને લીધે યમુના નદિમાં તણાઈ ગયો હતો, તે એક અરણ્યવાસી મહાત્મા સુખાનંદ સ્વામીને ત્યાં ઉછરી બાર વર્ષોથી ત્રયમા દિલીપ-સિંહના નામથી ગુરૂની આજ્ઞા સાંભળતો નજરે પડે છે, ગુરૂ અતિ-ચીનો સત્કાર કરવાનું કહી જાય છે એવામાં નામી છુટેલો તેજસિંહ પોતાની પુત્રી શૈલબાળાને લઈ આશ્રમમાં આવે છે. દિલીપસિંહ તેની વિવેકથી આગતા સ્વાગતા કરે છે, સુખાનંદ તેજસિંહને જન્મવા લઈ જાય છે; સાથે શૈલને જન્મવાનું કહેતાં દિલીપના સાથે વચીશ એમ કહે છે એટલે સુખાનંદ અતિચીને લઈ ભોજન કે વા. કરાવે છે; પાછળથી આશ્રમના ઝડને પાણી પાવામાં મદદ કરે છે. બન્નેના પરસ્પર પ્રેમભાવ ઉત્પન્ન થઈ એકબીજાના અંતઃકરણો પરિવર્તિત થઈ જાય છે. તેવામાં જયચંદ્રની સાથે પૃથુરાજને લડાઈ થાય છે, તેથી બિચર તેજસિંહને થતાં તે ખરો ક્ષત્રીપુત્ર હોઈ આગેના અપમાન ન વિચારતાં જયચંદ્રની મદદે શૈલને લઈને જાય છે.

પ્રવેશ ૯ મો—કવિ ચંદની બહેન ગુલાબ-પ્રધાન પુત્ર વિજય ઉપાના ફિટકારથી તેનો બહોલો વાળવા વિચાર કરે છે, ગુલાબ આવી તેને સમજાવે છે.

પ્રવેશ ૧૦ મો—મધડ સોનીનું ઘર-મહારાજ જયચંદ્રના હજી-રીયા મેઘસિંહ તથા માધવસિંહ, ગફલશાહ શેઠ, જમાદાર છેલખાં વિગેરે મધડને ઘેર ત્રણ સોનાના દાગીના મજમાઈ છે તેની સરખી વેચણ કરવા આવે છે. છેલખાં પાણી પીવાનો મસ કહાડી મધડીને બાજીપર લઈ જઈ મોહનગમાં ફસાવે છે અને પછી બહાર અબધુતની વાડીમાં જવાનો ઠરાવ કરે છે.

પ્રવેશ ૧૧ મો—પૃથુરાજજયચંદ્રની સાથે લડાઈ કરી દિલ્લી તરફ પ્રયાણ કરતાં વિચાર કરી કવિ ચંદને રણસંગ્રામમાં પોતાના આપ્ત વર્ગમાંના મરાયા હોય તેને અગ્નિસંસ્કાર કરે. જવાનું કહે છે.

પ્રવેશ ૧૨ મો—રણક્ષેત્રનો આગેદુબ દેખાવ-એ લડાઈમાં તેજસિંહ જયચંદ્રની મદદે જતાં જયચંદ્રના નીચ માણસોના હાથથી મરાય છે. પોતાની પુત્રી શૈલને એક પાસેની ટેકરીપર રાખી ગયેલ તેને આવતાં ઘણી વાર થઈ જાય રણસંગ્રામમાં તપાસ કરે છે. તેના પિતા મરણ પામેલા નજરે પડે છે, તેથી વિચાર કરે છે. એવામાં મુઝાને તપાસ કરવા કવિ ચંદ આવે છે વિલાપ કરતી શૈલ નજરે પડે છે, રડવાનું કારણ પૂછતાં તેજસિંહનો જ્ઞાન જાણી બહુ દીવંગીર થઈ શૈલને પોતાની પુત્રી ગણી અજમેર લઈ જાય છે.

ટીપ્પણી.

અંક ૨ જો

પ્રવેશ ૧ જો—કવિ ચંદનો મહેલ-ચંદની સી પ્રભાવતિ શૈલને સજી રાખવા પ્રયત્ન કરે છે. શૈલ પ્રભાવતિને ગમ્મત આપવા મરબો ભાય છે. ચંદનું પૃથુરાજના પત્રથી દિલી તરફ પ્રયાણ કરવું.

પ્રવેશ ૨ જો—પ્રધાન અમરસિંહનો પુત્ર-પાપી વિજયની સાથે ગુલામનો સંબંધ થયો છે, છતાં તેને પસંદ નહિં કરતાં ઉષાવતીને સી રીતે ફાંસવી તે વિશે ગુલામને ફાંસલાવી કાવતરું કરવા કહે છે, પણ પવિત્ર ગુલામ પોતાના માલીકનું ખરાબ કરવા મના કરી તિરસ્કાર કરી જાય છે. ત્યાં અમરસિંહ આવી પુત્ર વિજય માલીકનું નીમકદરામ કરવા તૈયાર થયો છે એમ સમજી ધણોજ હિટકાર આપે છે.

પ્રવેશ ૩ જો—દિલીપસિંહ-સુખાનંદ સ્વામીના મૃત્યુથી અફ-સોસ હતો કાંવ ચંદની નજરે પડે છે. તેને કામ ઉંચા ક્ષત્રીકુળનો સમજી કવિ તેને પત્ર આપી દિલીપતિ તરફ દિલીપને મોકલે છે.

પ્રવેશ ૪ જો—વિજય-પોતાની ઇચ્છા પાર પડી નહીં તેથી અશ્વતાપ કરે છે. પાછળથી ઉષાવતીની દાસી બોધ કરે છે.

પ્રવેશ ૫ જો—ઉષાવતીનો ભાગ-કલ્યાણસિંહનું ઉષાવતી સાથે પરસ્પર આનંદયુક્ત થવું.

પ્રવેશ ૬ જો—મધડ તથા જોગી વેશમાં સુધાકર-પાછળથી નીચ હજુરીવા પોતાની ઉમેદ પાર પાડવા સારૂ મધડીને લઇને અજીતની આબાવાડીમાં દાખલ થવું. નીચ માણસોનો વધારે પ્રપંચ

જાણુવા સાર સુધાકર મધડને આંધળો કરવા ઉપાય બતાવે છે તે સધળી હકીકત મધડને છુપો રાખી નજરે બતાવે છે.

પ્રવેશ ૭ મો—પૃથુગજની કચેરી-દિલીપસિંહનું કવિ ચંદના પત્રથી સેનાપતિની જગ્યાએ દાખલ થવું. શાહખુદોન ઘેરીની પાસે કવિ ચંદ સલાહ કરવા જતાં પકડાઈ કેદ થવાના સમાચાર સાંભળતાં તેને છોડાવવા દિલીપના આગ્રહથી તેને મોકલે છે.

પ્રવેશ ૮ મો—જયચંદ પોતાના કાકા તેજસિંહને વગર વાંકે માધવસિંહ તથા મેઘસિંહના ભરમાગ્યાથી કાઠી મુકેલ છતાં દિલેશ્વરની સાથે થતી લડાઈમાં તેજસિંહે મદદ કરેલ તેને દમાખોર હજારીઆ માધવસિંહ તથા મેઘસિંહના હાથથી મરાયા એ વાચકના (સમાચાર) સુધાકરના આવવાથી કાવતરું જાણી તેનાપર ગુસ્સે થાય છે. પરંતુ તેઓનાં વધારે કાવતરાં ખુલાં કરતા અટકાવે છે ને મધડને ત્યાં તેડી જાય છે.

પ્રવેશ ૯ મો—તળાવનો કીનારો—કવિ ચંદ કેદ પકડાય છે તેથી પ્રભાવનિ અને શૈલ કવિને છોડાવવા પુરુષ વેશે નીકળેલ છે રસ્તે શ્રમ બહુ પડવાથી ગુફામાં કપડાં ઉતારી તળાવમાં નહાવાનું તૈયારી કરે છે એવામાં સુધાકર જયચંદ્રની આજ્ઞાથી શૈલખાળાને શોધ કરતાં તળાવમાં નહાવાની ગમ્મત કરે છે. દિલીપસિંહ કવિના ખુટકારાથે ઘેરીની છાવણી તરફ જતાં શ્રમથી સુઈ જાય છે. શૈલ પોતાના પ્રેમીના શબ્દ સાંભળતી વિહવલ બની તપાસ કરી ખાંચી કરે છે. તેને જાગૃત કરી પરસ્પર સુખ દુઃખના વૃત્તાંત કહી, દિલીપસિંહ પ્રભાવતી તથા પ્રિયતમા શૈલને સાથે લઈ ઘેરીની છાવણી તરફ જાય છે.

પ્રવેશ ૧૦ જો.—વિજય-કવિ ચંદને છોડાવવા દિલીપસિંહને મોકલેલ પણ સમાચાર નહીં આવતાં અધીરા બની દિલીપની પાછળ કેટલુંક લશ્કર આપી વિજયને મોકલેલ, પરંતુ નિમકલરામ વિજય તે હુકમનો અમલ નહીં અમુક જગ્યાએ પડાવ નાંખી કલ્યાણનું કાવતરું કરતાં જાય છે.

પ્રવેશ ૧૧ જો.—કવિ ચંદનો છુટકારો—શાહબુદ્દીન ઘેરીની છાવણીમાં રહી ચંદને દિલીપસિંહ મુઠલમાન બનાવવી થઈ નીશામાં કેટલાક સીપાઈઓને અટકુર કરી દુકિતથી છેડાવી લઈ જાય છે.

ટૂંકો.

અંક ૩ જો,

પ્રવેશ ૧ લો.—હરામી વિજય દુષ્ટ વિચારથી કલ્યાણને મારી નાંખવા પ્રયત્ન કરે છે, તે બગર દિલીપસિંહને થતાં ઝાડ ઉપર છુપી રહે છે, તે કલ્યાણ ઉપર વિજય ઘા કરવા જાય છે, ત્યાં વિજયને બંદુકના અવાજથી ધાયલ કરે છે તે કલ્યાણને બચાવે છે. વિજય નાશી જાય છે; કલ્યાણ દિલીપસિંહને ઉપકાર માને છે, કલ્યાણને દિલીપ રવાના કરી દિલીપસિંહ વિજયની પાછળ પડે છે.

પ્રવેશ ૨ જો.—પાપી વિજયની ખુરી મતલબ-પોતે એક કાર્યમાં

નહિ ફાળ્યે તેથી શાહબુદ્દીન ઘોરીને મઝી દિલ્લીપતિને ખરાબ કરવા પ્રયત્ન.

પ્રવેશ ૩ જો—ઘોરીની છાવણી-હરામી વિજય દિલ્લી રાજની સર્વ ખાતમી આપી પૃથુની ખરાખી કરવા સમજાવે છે. તેટલામાં ફકીરને વેશે દિલ્લીપ ત્યાં આવી છુપો રહી ચર્ચા સાંભળે છે. વિજયના રાજ-દ્રોહી વાક્યો સાંભળી ઘોરી અત્યંત ગુસ્સે થઇ પાપી વિજયને ગરદન મારવા હુકમ કરે છે, ત્યારપછી દિલ્લીપસિંહ ફકીરને વેશે ઘોરીને મળી કહે છે કે આ વખતે જય નહીં થાય માટે અફઘાનીસ્તાન આલ્યા જાઓ, ઘોરી ફકીરનાં વચનપર વીશ્વાસ રાખી લશ્કર સહીત પોતાના દેશ તરફ જાય છે, તેથી દિલ્લીપ આનંદ કરતો દિલ્લી તરફ ચાલી નીકળે છે.

પ્રવેશ ૪ થો—ઉષાવતી અને કલ્યાણુ-ચંડાલ વિજયનું કાવ-તરૂં પરસ્પર જણાવતાં અફસોસ કરે છે. બાદ કલ્યાણુસિંહ ઉષાવતી પાસેથી રજા લઈ દિલ્લીશ્વર પાસે જાય છે.

પ્રવેશ ૫ મો—મધડનું ઘર-સુધાકરની સલાહથી મધડ સોની મહાદેવ રૂપે અંતરીક્ષથી મધડીને પોતાના ઘણીને આંધળો કરવાનો ઉપાય બતાવે છે. મધડનું આંધળું થવું. ત્યાં છુપી રીતે સુધાકરનું મહારાજ જયચંદ્રને કાવતરાં નજરે બતાવવા આવવું. પાછળથી નીચ સોબતીઓ માધવસિંહ વગેરે આવી તપાસ કરતાં મધડ આંધળો થયો પરંતુ જીવતો છે ત્યાં સુધી નડતર છે એમ ધારી, મધડીને તેના ઘણી મધડને સોમલના લાડુ ખવરાવી મારી નાંખવાનાં ઉપાય. પાછળથી સરવેના ગયા પછી મધડ ઝેરના લાડુ બદલાવી સારા લાડુ

આર્ષ જાય છે, ને જેરના પાપીઓ સાર રાખે છે તેઓ આવીને
જેવા ખાય છે કે તુરત મોતના શરણમાં જવાની તૈયારી કરે છે
ત્યાં જયચંદ્ર તથા સુધાકર પ્રગટ થઈ તે નીમકહરામીઓને અત્યંત
રાજદ્રોહી અને નીમકહરામીને ધણોજ શીટકાર દે છે. ઇશ્વર તરફથી
ચમૈલી સ્વપ્નને પ્રાપ્ત થાય છે, મધડીનું નાક કાપી કાઢી મુકે છે.
મધક ધણો અહસોસ કરે છે. અસાર સંસારથી કંટાળી ઇશ્વર જન
નમાં જોડાય છે. કામીક સમાપ્ત.

પ્રવેશ ૬-ઠો. સમરસિંહની કચેરી દિલીપસિંહે કવિ ચંદ
તથા કલ્યાણસિંહને બમાબ્યા છે એવું સાંજળી પૃથુરાજ
દિલીપના વખાણ કરે છે તથા મહારાણા સમરસિંહને
પૂર્ણા એ કાણુ હશે તે જણાવવા માગે છે, પરંતુ કવિ ચંદના
કહેવાથી તેણે (દિલીપસિંહે) પોતાનાં અસલના નાનપણના કપડાંની
મસિદી સાચવી રાખી છે તે આવેથી જોશું. દિલીપ આવે છે અને
વિજયની હકીકત જાહેર કરે છે તેથી તમામ વિજયના મરવાથી
ખુશી થાય છે, ને પ્રધાનને શાંત કરે છે, દિલીપના કપડાંની તપાસ
કરતાં કાટમાં લખેલું નામ કર્ણસિંહ મહારાણા સમરસિંહનો પુત્ર
જાણમ પડવાથી આનંદ વરતાઈ રહે છે. પિતા પુત્ર ભેટે છે. કવિ
ચંદ શૈલના લગ્ન કરણસિંહની સાથે કરવાની વિનંતિ કરે છે,
કવિનું વચન માન્ય રાખી દિલીપતિ પૃથુરાજ તથા સમરસિંહ કવિ
ચંદને માન આપવા અજમેર જવા પ્રયાણ કરે છે.

પ્રવેશ ૭ મો—હાવતી પાસે કરણસિંહ તથા કલ્યાણસિંહ
જાળવા આવે છે બાબી પ્રત્યે કરણસિંહનો પુત્ર ભાવ અને આનંદ

મુક્તવર્તન. શૈલખાળાને લમ સમારંભમાં તૈયાર કરવા મહારાણી સંયુક્તા પ્રભાવતી વિઝેરે સાહેલીઓ સાથે શૈભને મણુગાર સમ્પન્ન આવે છે.

પ્રવેશ ૮ મો—કરણસિંહ-શૈલખાળાનો મવાથી પરસ્પર આનંદ. અત્યંત સ્નેહભાવ.

પ્રવેશ ૯ મો—અજમેરમાં કવિ ચંદને ઘેર લમ મંડપ-શૈલખાળા અને કરણસિંહના કવિ ચંદના હાથથી થઈ લમ, આનંદ ઉત્સાહ સાથે ખેલનું સમાપ્ત થવું.

શૈલખાખા નાટકનાં ગાયનો-

—૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩—

અંક ૧ લો.

સુવધાર નટી—જય જય હે વિભૂ કરતા ભરતા—

સંહરતા આ વિશ્વ સુધારક જન પ્રતિ પાલક
અગમ્ય છે અવીનાશી—જય૦

દેવા સેવા કરવા તારી આપો મતી અમ પાપો
કાપી બુદ્ધિ દયો સુખરાશી—જય

ઉદ્દેપુરનો વિર ક્રુટાયો કર્મ યોગથી અતી પીડાયો
કોઈ મહુર્ષીથી ઉછરાયો જ્યાં અગાડી પીડા ટળી
સેવા ફળો સતી મળી વિયોગના દિન ગયા,
સુખી થયાં હજ્યાં મળ્યાં કિર્તી અખંડ પ્રકાશી-જય

: દેવાયો—

(૨)

જા,જા, જા,જા, ભરત ખંડમાં અખંડ જય તારો થશે—
વિપત વામશે, સુયશ જામશે,
મંગળ કાર્ય આર્યમાં પ્રખ્યાતી પામશે—જા૦
જન મનરંજન નવિન પ્રયોગથી ખચીત,
ચક્રીત શ્રોતા થશે હર્ષીત,

રમતે, ઝમતે, પ્રીતે, નિત્યે,
ગુણી ગણના ગારો—જા, જા, જા, જા, ભરત૦

સુધાકર—

(૩)

મૂરખ નર મળીયા અરે, પલટી સૌ રાજ બાજી—(૨)
કુકર્મ કરતા અંધ બનીને સાચાપર ઉઠે સૌ ગાજી,
ભોળા ભૂપતિને ભાંભેરી, કરતા હાજી હાજી,
મળી સૌ કરતા હાજી હાજી (૨)—મૂરખ૦

વારાંગનાઓ—

(૪)

સખીરી નેન, નીહાળી ગીરીધર (૨)
દેહ છટા વિસરી—મુજ દેહ છટા વિસરી—સખીરી
લોક લજમે સહુ વિસારી ભૂટી તન ગણગાર,
રસીયા વિષુ બની બાવરીરે જોખન રંગ ભરી,(૨)
મુજ દેહ છટા વિસરી—સખીરી નેન૦

સમરસિંહ—

(૫)

મન છાંડ તું અજ્ઞાન ભાન ભૂલવું નહિં—
એક પ્યાર અલખતાર મહીં રાખવો સહી—
વરતુ ખરી શી જાણવાની જગતમાં કઈ,
તે જાણીને પુરેપુરી પરમાર્થને ચહી

રહો રાય ર'ક એક ઈશ સમણ હે તુંહી,
તું' વિના બુથા સહુ ઉપાધીયો રહી—મન

સમરસિંહ—

(૬)

પત્ર લખો દિલ્લીપતિને આજે,
ન મુંઝાયો જરીએ ત્વરીત સંઘરીએ—
તરફ આપની લશ્કર લઈને
ખળ નિર્ખંજ કરવા કાજે—પત્ર

સરદારો—તૈયાર છીએ હુકમ શીર ચડાવી આ વાર સો
કરનાર તો કીરતાર છે તો પશુ કહીશું કે—
પાછે પગલે જનુની લાજે—પત્ર૦

શૈલબાળા—

(૭)

પ્રેમી પોપટડી પુરાણી પીંજરમાં કાણ કાઢે હીલહાર.

સખીયો—પ્રિતીનો પાઠ પઢેલો જે પ્રેમી તે કાઢે સખી તેને ખૂદાર

શૈલ—(અરે આતો મારી સખીયો)

સખીયો—સખી સુંદરી શું શરમાઈએ

રસલોગીને રસ પાઈએ—સખી૦

શૈલ—પ્રેમ રસિલી મુખ્યા બાળા

જાણું નહિં કંઈ અંચળ ચાળા—

સખીયો—જેવન રસમાં નહાઈએ સખી (૨)

શૈલ—(રહે લટકાળી)

સખીયો—(છે મટકાળી વળી ચટકાળી)

શૈલ—મહી નખરાળી તું બાળ

સખીયો—મળે મન ગમતો ભરથાર—

શૈલ—પાળે પ્રીત પાણી ખાર—

સખીયો—સખીયોથી નહિં છુપાઈએ—સખી

તેજસિંહ—

(૮)

મારી સ્વભૂમિકા તુજને માડી મારા છેલા પ્રણામ—

પ્રણામ (૫)—મારી

બુદ્ધિ અને અન્યાર્થ નૃપતીઓ—કરતા પ્રજા હમન

તેને તું હે ધરણી માતા કરતી શીદ વહન—

માતૃ મહારી છું તારો આભારી—બહીહારી તારી

ગંભીરતા ઉપર—હવે કહું છું પ્રણામ—(૫) મા.

મલ્લહ સોની....

(૯)

વેરીનું વાહન કરીને આહર મળીને મહા હળ

કરવા ધાંધલ—ચડી આંગ્રુ આ વાર—

હાર છત કે હાની યશ મળનાર—

ખળ ખટપટથી ખાલી પૂર થનાર
 પ્રજા પોકાર બની બેબાર કરે કીરતાર
 ગણીને બાળ-વેગે કર વાર—વેરીનુંં

અર્ધાં—(નેપથ્યમાં)ગણો સંહુ પોબાર તણ અને ઘરબાર

મઘડ—(ઓય મારો બાપ આ તો 'નડયાં પુર્વના બાપ)

અર્ધાં—(નેપથ્યમાં) આ શી આ રમખાણુ-નિશ્ચે જાશે પ્રાણુ

મઘડ—દેહ તણ જાશે જો પ્રાણુ

તો મઘડી માંડે મોકાણુ-વેરીનુંં

વિજય— (૧૦)

રાખ તું લવારી તારી

કોણ હું તું જો વિચારી—

દિલ્હીની ખરાબી ભારી કરી કડું પ્યારી મહારી—

તુંજ મુખ ચુંબીશ ત્યારે થશે શાન્ત

જવાળ મહારી-કોણ હું તો જો વીચારી.-રાખ

ઉષાવતી—નક્કટ નીજલ થા દૂર દૂર દૂરરે

તું ઠગારા શઠ હઠ—નક્કટ

બતાવી બીક શું મને ફસાવી ફાવી જશે

કાળું મુખ લઇ શું આવ્યો અહીં નિચ કામો

છટ છટ થુ થુ હટ હટ તું તું-જા.જા.જા.જા-નક્કટ.

(૧૧)

સીપાઈઓ—અરેવો કહાં જાયગા (૨)

ફીકર જીકર છાંડી સભી ઇધર જિધર સટકી સટકી
પટકી મારોયારો એકદમ કે જીસે કલ ન પાયગા—

કરણસિંહ જી દિલીપ—૧૨

પ્રભુ તહારી બલીહારી—
શી મનહર હરીયાળી—
ગુલાબ આ ખીલ્યું ફુલવાડી—
ખીજું પડ્યું હશે કંટક આડી—
એક પુષ્પ પણ દશા દ્વીધારી—
એક શાય એક રંક ભીખારી—પ્રભુ
કર્મ ગતી ન્યારી—પ્રભુ.

દિલીપ—

(૧૩)

રમણી અહાહા તું ચીત હરે સ્તબ્ધ થયો છું ખરે—૨૦
અપળા મૃગનયની ગજગમની હસીત વદની હરખુહું ઉરે
શંભા રૂપાળી કેને વરો તું ભાગ્યશાળી કરે
થાય સફળ આ જીંદગી કદી નોંતું મુજ સાથે વરે

દિલીપ—

(૧૪)

અંતર છે એકજ બાળા, ગભરા ના—
શૈલ-પથુ દેહ દુર રસવાળા અધીરા કાં—

દિલીપ—બહુ દુર પ્રીત ભેઠ ચાળા શરમા નાં—
 રૌલ—નહી નાવ અંભેગ મળેથી મળાય છે જગમાં પ્રીત પ્યાસ.

દિલીપ—કરમ કરમ—

રૌલ—આ હર્શન અંતર સાલે રહીયાળા—

દિલીપ—સમજી નહિં અંતર બાળે દુઃખીયારા—

રૌલ—લેહો તો લેહ નિહાળે મુજ લાલા—

દિલીપ—ધીરો—બાળા મળશું—

રૌલ—પ્યારા છેલી લેટ કરો તન બહાલા—અંત

વિજય —

(૧૫)

ગર્વથી ગાજે શું ગુલાબ રે આડંબર ધારી

થાતું મન રંજનકારી—લાવી સુંદર એ પ્યારી—

ગુલાબ—ખેલો શું વાત નકારો—થાશે તેથીજ ખુવારી

વિજય—નહિં નહિં મન રંગમાં કદી ભંગ એ બનશે દુઃખકારી

ગુલાબ—વિચારો રાજરે વિવેકથી એ છે પરનારી

બાળા શુભ સહગુણ ધારી—પર નરથી નહીં ડગનારી

વિજય—છેડીશ નહીં હું એ પ્યારી—લેનાં શ કિત્તે મારી—

ગુલાબ—કહું વિચારી નહિં આ સારી—લ્યો દીલ ધારી—

નહિં પામો એ સુંદર પ્યારી—મર્વં

(૧૬)

મધક—વા વા બહાલી મધકી તે' ઠીક જુગતી મેળવીરે—
લોખાને બંભેરી ઢોલીયાં લીધા હેરવીરે—

વા વા વા મનહરણી મુજ નાર

મધકી—બહાલા વડતાં કરો વીચાર એ છે આપ તણો ઉપકાર
કે મુજને કેળવીરે—વા વા વા વા

મધક—ચાણી શી મીઠી તુજ વાણી

મધકી—કેવાં શેઠને પાનાં પાણી

મધક—તારી એ ચતુરાઈ મેં બાણી—

મધકી—(એમ ત્યારે) પણ જોજે થતી ના વેવણી-વા વા વા

મધક—(ખરેખર અણીયાળી આંખ વીના પૈસો પેઢા થાયજ
નહિં

મધકી—હાસ્તો ભાયડાનો ભાવ કોણ પૂછે છે આજ કાલતે
રાતાં જુગડાંનેજ માન છે.)

મધક—(હા પણ ધ્યાન રાખજે નહિંતો થાશે રેવડી—
વા વા વા વા વા

સાંમતો—

(૧૭)

શું કયું' એમાં નૃપેશ :વડુ અમે કામ,
રજક આપ અણું માત્ર નથી કયું' હરામ-શું.

પ્રાણુ દેહ છોડી જાય પણ ન લજવીએ નામ,
હામ ઉર ધરી પડ્યા તુટી સહુ તે ઠામ-શું.
વિજય આણુ-વિજય૦ (૪)

પૃથ્વીરાજ—સિધો-રહીને દીધો-કર જ્યારે આવી પાચે
પડ્યો ત્યારે છોડી દીધો મુદામ—શું

સાંમતો—ખળીયા સાથે બાથ લીડતાં થાયે નહિ બલ્લીવાર,
જકક કરનાર-ખાયે માર-નહી' મેળવે કીંચીત સાર,
એ ઉરમાં સમજી નિરધાર ટેક રાખજો હુમેશ, તમ
દરબાર—

પૃથ્વીરાજ—ઠરી રહેજો એક ઠામ— શું

ટેજલો

(ટૂંપ)

અંક* ખીજો.

પ્રભાવતી અને સખીયો—(૧૮) ગરખો.

ચાલો સખીયો સહુ સાથમાં રે લોલ—

રમીએ શ્રી રાધાવરનો રાસ કારણ પાસ પીયુ
આજ છે રે લોલ૦

સરખે પગે તાળી ઢઈ તાલથી રે લોલ.

શૈલ અને સખી પ્રીય માલતી રે લોલ.

મુલગા સલુણી સખી વૃંદ કે આનંદથી રે લોલ—

સખિ મારી સહુ રે નાચો નેપુરીયાને ઠમકે,

ઉર આનંદ બહુ રે થાયે અણવટ વિંછુવા ધમકે;

મુંદર ચાલ ચાલી વહાલ-વાલમ રીઝાવો રે લોલ—

રાખો તાલ પગની એડીપર રખે છુવો રે લોલ

થાઓ ન્યાલ કરીને સેવા પતિની શુ' જીવો રે લોલ—

અંદ—

(૧૯)

કરે ઘોરી શાહ ખરાખી નહીં ખામી એ હંગામી—

છુપો રહી કુર થઈ ટોળી લઈ અહીં તહીં,

ત્રાસ ઢઈ કરે સહી વામી વામી—કરે૦

દિલેશ્વર એ ખજાને હાંકી કરી કરે,

છેક પાયમાલ ને બેહાલ છોડે ખ્યાલ;

નહીં બેઠા સુધી વીરામી—કરે.

પ્રભાવતી—પુરથી પધારે પ્યારા પ્રભુજી તમારે ચાહે.
જય તમ હારા પ્રાણપારા મારારે નમાચી,
વળજો વહેણારે સ્વામી—કરે.

વિજય— (૨૦)

હઠ જા દુર નીલંજ નારી હઠી લાઈએ તો હુલવાળી અવીચારી
મુલાખ—વીચાર વીચાર પ્યાર સાર સંગેરે

વિજય—માનીતી થઈ તું મારી મન જાંગ કરે ઠાલી
વાતો કરે ન્યારી ન્યારો વારે તારી ખુબી ભાળી.

મુલાખ—કામે પુરા ભર્યા બાળો ટાળો બહાલા મારા—જા દુર.
સ્વારથીયો અંધા બની જોય ન પર પીડ પ્રાણ;
દમડી કેરા લાભમાં કરે લાખની દાણ.

વિજય—અબજાની જત ને નીચ ખટપટ
ભણી ખટપટ મનની નટપટ;

મુલાખ—કરી તન લટપટ મતલબ સાથે નાર સંગેરે.

દિલાય— (૨૧)

ગયું સુખ આજ દુઃખીયારો થયો શો કેર આ કાળો.
જશે કેમ હાથ જન્મારો દુખ્યો દુઃખમાં હું ખીચારો.
પિતા દેવ તેં લઈ લીધા દયાહીન થઈ છતાં
નિરાધાર હું એકલો ક્યાં હવે કહું જમહીશ.
છે નાત કઈ કે માત અહીં હું જાત કઈ તે ખબર નહી

આ વચ્ચે હઈ તુજ નામ મહીં તે રે'જે મહીં બસ આમ
કહી સીધાંચો પ્રાણ તમારો-કુળ્યો.

ચંદ કવિ— (૨૨)

લઈ તમે (૨) પત્ર આ શુભ રીતે જઈ વંદન કરી આપી દેજો.
રહી તમે (૨) દીલ્લી દરબાર મહીં પછી જેવું હોય તેવું કહેજો.
પૃથુરાજ મહારાજ ભરતમાં ગણાય મહાન જ્ઞાનવાન,
હયાવાન ખાનદાન કૃપાવાન,
તમ આ સેવક પર તરહી લઈ શુભ સમાચાર મોકલતા રહેજો.

શુભળા— (૨૩)

નિર્લજ થઈ નર જેહ જગતમાં બાર કર્મ કરતો.
ધીક તેનો અવતાર ઠામ તે ક્યાંઈ નહિં ઠરતો;
સંજન કેરી શુભ સીખામણ કાને નહિં ધરતો, (૨)
પરમ ધરમ તણ કર્મ કુડાં કરતાં નહીં જરી ઠરતો-નિ
બાર કર્મ કરનાર સદાએ અસત્ય ઉચરતો,
અંધ થઈને મોહ કુપમાં જઈ પડે પડતો;-નિ
વળી વધારી વેર વિશ્વમાં ફીટફીટ થઈ ફરતો,
પણ આખર પસ્તાઈ અરેરે વિણ મોતે મરતો-નીં.

ઉપાવતિ— (૨૪)

પીયુ આવો મહન છબી સુણીલ રંગીલા આવો
નાથ વિયોમે તનમન બાજ્યાં બની ગઈ છું હું બેઠાલ;

કલ્યાણુ—હા પ્રિય ખ્યારી જોઇ તારી કૃષ કાય ગભરાઉં હાલ
ઉપાવતિ—(આ કાણુ શું મારા પ્રાણુજીવન)

કલ્યાણુ—(હા મ્હારી બહાલી)

ઉપાવતિ—તોપણ ખ્યારા આભારી કીધીછે દરશન આપી વહાલ

ઉપા—કલ્યાણુ— (૨૫)

જાઓ ખ્યારા ઠગારા ધુતારા રસઘેલડા.

મે જાણ્યા તમારા ચાળા ચેનના

કામ ગભરાવે રાય બ્યાપી નીત બાળે કાય

કલ્યા—રસીકડી રામા ન થાવો નીરાશ •

હવે તુજ પાસ રહું નીત ખાસ

ઉપા—ખ્યારા પાઠ એ પઠાવો સુદ્ધ પ્રેમના જા૦

પુખ બાગમાં અનુરાગમાં કંથ કામની કર ગ્રહી કરતા

એ સુખ લેવાની આશા માંતમ માટે ટળવળતાં મરતાં

કલ્યા—રીસાતી ન તુ પ્રોય ખ્યારી સેવામાં હાજર તારી.

ઉપા—જાણી મેં અતુરાર્થ તમારી.

કલ્યા—ચાહું ચુંબન ઉપા ખ્યારી જા૦

સમરસિંહ— (૨૬)

કાચારે કેસે રોઇ તજ દીયા પ્રાણુ.

ઘરકી માયા ઘરમેં છોડી-ગાય લેંસ ચોર ઘોડી, રામજી

રોતી નાર પદમણી છોડી-છોડી પુત્રનકી જોડી;

ચાર જણેકી આડ લગાવે-ચડે કાષ્ટની ઘોડી, રામજી
જાય ઉતારે નદી કીનારે-જેસે કુંકી કાશુનકી હોરી;કા
માત પીતા સુત બ્રાત રનેહી,-સંગે ન આવે કોઇ, રામજી
કહેત કળીરા મુનો ભાઈ સાધુ-જીને જોડો ઉને રોડો.કા

દીલીપ-- (૨૭)

રમણી રમણે ચઢી ગઈ ક્યાંરે પ્રીય મારી.

વહુલી ક્યાં હશે મન મુઝાય પ્રિય વિના ભાગ

હું શોધું ક્યાય રે-હાય તું ક્યાં વિજુટી પડી-રમણી૦

શૈલ-- (૨૮)

નુગરારે ભમરારે ભટકે તું દમ્મી,

જવ ચુંબરવ કરી રહ્યો તવ સેરસ માંખલ ઠરી રહ્યો તવ

ખાંત ચુંબનની હોયજ મનર્થી તુરત ભેટી લે હસીત વદનથી,

ઉઠ લે પ્રાણ-લાવ માણ-મન ન આણ-કંઈ રોકાણ છીતછીતછીત

શૈલ-દીલીપ-- (૨૯)

શૈલ--તમેને જોઈ રાજ થઈ છું (૨)

મળ્યા અચાનક રાજ રસીકડા (૩)

હારી હું રોઈ-રાજ.

દીલીપ--ચાહું સદારે પ્રીયા તને પ્યારે

શૈલ--સંગે રહું શીરતાજ રસીકડા (૨)

ચીતલડુ જોઈ ... .. રાજ

દીલીપ--તુજવીણ બહાલી હાલત મારી દયાજનક હતી
આરે પ્રીયા

સેલ—નીરાધાર આધાર દિલીપ છે અંતરમાં ઠસીયા
વસીયા અવર ન કેઈ ... .. રાજ.

વિજય (૩૦)

નાર શું ન પામું હું પામું હું પામું હું—એજ
ખચીત કડું ખુવારજે એ નાર ઉધા ન માને આવાર
એક પલમાં દેખાડું દેખાડું દેખાડું હું એજ.
રાજદ્રોહી થાઉં કાતો ભગી ભડું સામી ટોળી,
મઆઈ મોટી લડાઈ ઉધા પરણી પછી હું થાઉં ખુશી
એ તો એજ બસ એજ—નારશું

અંક ત્રીજો

કલ્યાણ-દિલીપ (૩૧)

આભારી આજ હું અતી થયો તાહરો શુરવીર,
દિલીપ—નહિં નહિં માનો મહારો કંઈ આ-ભાર, ઉપકાર,
ના લગાર, થાયે વાર વળો ઝટ દિલ્લી વાટે આપ
નહિં નહિં

કલ્યાણ—બ્રાતા સમ તું—આભારી.

વિજય— (૩૨)

તે કેમ વિસરે ખ્યારીરે તમે બલે કહો,
એ મનહરી મુખઠરી એ મધુરી મ્હેં મુંદરી જે ખારીરે—તમે

નયન બાણના જા બહાલીના પ્રાણ જતાં તે શે રૂઝવ
શાન્તી થાય ક્યારે આ કાયે જો એ મળી જાય,
ખારી જે મહેં ધારીરે-તમે.

અરદાર—

(૩૩)

દુશ્વાર હય ચે છંદગી અખ કરના કયા મૌલા,
સખ ખવાર હો રહે મહાં પર કરના કયા મૌલા
નહિં હમારીથી કબી પહલે મહ હાલત,
પર શુજરતી હય બેહાલી હમચે અખ—કરના.

ઉપા—

ગાયન (૩૪)

સ્વામ સહુણા મારા સાદબાલુ, આવોરે રામા
રીખાતી બઆવો.

નણદીના વીરાલુ વેલા પધારીને વીરહનો અમી
બુઝાવો... ...સ્વામ.

આવે શુભ ને અશુભ સ્વપ્ન સાચું કે ભુકું શું
બની બેબાકળી હું નાય ઝબકીને ઉકું છું
ક્યારે આવશે હમારા કંથ કાઝને કહું છું
મનમાંહી હું મુંઝાઈ ને મુંગી બેચી રહું છું
અરે આવો પ્રીતમ આ ઉવાના છે સમ વહાલા આવો.

ઉપા કહ્યાણુ—

(૩૫)

ઉપા—ત્યાગો પ્રીતમલુ ખારી કેમ આપની

કહ્યાણુ—શાણી સ્વામા શુણવાન જલ્દી આવ્યો હું બણ

ઉષા—મેહન માવા વીનાની મુઝાણી પ્રીય પ્રાણ
 વીરહ અંગનાએ બાળી મને સ્વામ સતાવે
 કદયાણુ—સુ લલના લયકાતી નકામાં કરમાતી વાલી આમ
 શું રીસાવે

ઉષા—અરે ના ના ના આપ મોટા દરબાર
 મારી છે કયા દરકાર ખશે ના બોલાવે દાર
 કદયાણુ—અરે વાહ વાહ વાહ.....ત્યા

સમરસિંહ— (૩૬)

હો મન લાગ્યો મેરો હા હાફીરીસે-હો મન
 ફકીરી અમીરી-ગરીબીસે-હો મન
 લલી ખુરી સખતી સુન લીજે,
 મત ચલના મગફરીસે-
 જો સુખ હય સીયારામ ભજનમે,
 સો સુખ નાહિ અમીરીમે-
 કહત કબીરા સુંનો ભાઈ સાધુ,
 સાહેબ મીત્રેગા સખુરીસે-

ઉષા— (૩૭)

પ્રિય છો રે મુજ દીલ સુખકરી, વીર દીયર રસિયા
 લવ્યપણે ભુતળ કંપાવ્યું પ્રસન્ન થઈ આ વાર,
 કંઈ જાણે, મન રાચે, બોલ સાચે, નથી કાચે,
 ગુણીયલ છો ગંભીર ગુણ વીરા હર્ષ વદ્યો આજે-પ્રિયા
 કથુ—છો માતા અતી સુખકર મહી ત મનહર મુજ બાલી,
 પ્રેમપુત્ર સમ મુજ પર રાખો, સત્તા કરે તિજ દાસ,

એ જાયું, મન રાયું, અતિ નાયું, કહું સાયું, પ્રીય
મુજ બાંધવને મુખી દેખી, થાવું દીલમાં હું રાજી.

કુલ્યા—જનક સુતા લક્ષ્મણસમ લક્ષિત તમે બતાવી આજ,
ધન્ય તમને, સુખ અમને, અધીક ગમે, રહ્ય રમે,
અનહદ આમુદથી પ્રીય બાંધવ મુજ રહ્ય કમળ વીકસે. પ્રીય

સચુકતા—સાહેલીઓ (૩૮)

ચાલો શૈલને સુંદર શણગારીએ,
મંગળ મંડનથી બાળા મંગલકાર-ચાલો
કેસ સમારી કામની કરો કાન્ત કમનીય,
પુરી સેથો સુંદરી, રસિક રચો રમણીય,
કરી તીલક તરૂણીને દીપાવીએરે.
કઠે કુસુમના મનોહર હાર....ચા૦
આજે સદગુણી શૈલ આ કરણ શર્ણુમાં જાય,
હરણ કરી મન સર્વના, ધરણી વીશે વખણાય
રાજબાળા રાજ તેજને દીપાવતીરે.
સતીના સમાજમાંહી સુ મપાર-ચા૦

સચુકતા અને સાહેલીઓ—(૩૯)

ચાલોનેરે હું મળી સૌકો આનંદેરે.
મહાલોનેરે શૈલનાં લગ્ન પ્રસંગેરે
મહાલોનેરે વિધિવિધ પેત્રે ઉમંગેરે ચાલો શૈલ લાયક વર
હો રાજ, દેખો મેવાડપતિ હો રાજ

ગુલાબ—(ખડેન શૈલ સંલગ્નને મીંઢળ ગાંઠ છુટશે નહિં
તો તમારું પાણી જશે

શૈલ—(માંડ સજ્જડ બ'ધાઈ હોય તેનાંજ છુટે, એમાં ચી નવાઈ)

સવ—(એ જોને કહેતી હું તો તમારી પાસેજ છુના, મારા
હીયરણ એક્યો ને તમારાથી શું નહીં છુટે)

ઉષા—મહુસાઈં આમ મશ્કરી શુ કરતા હયો,

સવ—હવે જઈએ પરણાવી તેને સુખીઆ થઈએરે,

એયા એવા હકાવાઓ નિત નિત લઈએરે—આ.

શૈલ તથા કરણુ ઉર્જે દિલિપ—(૪૦)

ધીરી યા ધીરી યા, ંહાલી રે તું ધીરી ધીરી—

શૈલ—હ્યો હવે જાવા હ્યો મને

દિલિપ—ના ના ના તે કહિ નહિ બને.

શૈલ—(લલચાયા, લોભાયા, ભરમાયા,)

દિલિપ—(એમ કે; અરે ંહા ંહા.) ધીરીયા

શૈલ—જેઠે અહીં બનવા જેવું,

દિલિપ—માઈં છે કહેવું, માનું હું એવું છતાં તે રહેવું

શૈલ—ના ના— ધીરી યા.

સઘળાં— (૪૧)

જય જય જય જય વિભુ વરા—

કયાં સહુ સુખીયાં ઘટે જેવું આપી

દુઃખ હયાં, મુકત કયાં પ્રભુ—જય જય.

સમાપ્ત.

અખૂટ કૌવત આપનારી આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ.

તદ્દન વનસ્પતિની

આ ગોળીઓ સ્ત્રી પુરૂષો એ બન્નેને એક સરખી ઉપયોગી, અતિ પૌષ્ટિક, પુરૂષત્વ આપનાર, લોહીની શુદ્ધિ કરનાર, ધાતુ દોષોને મટાડનાર અને નિર્બળ માણસને બળવાન કરનાર ધણીજ ઉત્તમ દવા છે. કૌંમલ ગોળી ૩૨ બત્રીસની ડબ્બી ૧નો રૂપીયો એક.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણીશંકર ગોવિંદજી.

આતંકનિગ્રહ, ઔષધાલય.

- ફેડ ઓફીસ.....જમનગર.....કાઠીયાવાડ.
બ્રેચ નંબર ૧.....મુંબઈ.....કાલ્યાદેવી રોડ.
બ્રેચ નંબર ૨.....કલકત્તા.....હેરિસન રોડ.
બ્રેચ નંબર ૩.....પુના.....બુધવાર પેઠ.

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલા ઓપેરા કંપનીમાંથી રોકડી કીંમતે મળશે.

જગતસિંહ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
દન્તુમતી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
રમણ સુંદરી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
સંતા ૧ સાવિત્રી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
સીતસ્વયં ૨ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
વીરના પ્રતાપ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
કામધેના કાવચ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
મુશીક સુંદરી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
દાન ઔરંગઝેબ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
વેરની વસુદાત નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
પ્રેમની પુતળી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
કળીયુગના સતી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
નરાસિંહમહેતો ... ઓપેરા ...	૦-૨-૦
મીરાંબાઈ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
ધ્રુવ કુમાર નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
ગોપીચંદ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
પીપાળ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
રાધા પ્રેમભક્તી નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
પાપનો પ્રશ્નાતપ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
સુરરયામ નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦
સતી સુંદર્યા નાટકના ઓપેરા ...	૦-૨-૦

નરાસિંહ મહેતો મીરાંબાઈ ગોપીચંદ ભક્ત રાજ પીપાળ
ધ્રુવ કુમાર સુરરયામ તથા રાધા પ્રેમભક્તી નાટકના ભાષણ
સહીત મોટી જુકો આઠ આનાની કીંમતે કંપનીમાંથી કોઈ પણ
વખતે મળી શકશે.

અંથકર્તા.

